

Järkikuvia 2/vko 5

Järkikuvilla on nyt myös oma hahmonsa! Tämä ykkösluokkalaisen elämää viettävä vesilintu kaipaa nimiehdotuksia. Niitä voi laittaa osoitteeseen toimitus@jarkimagazine.fi !

Tämä vuosi oli jätte bra

"Mitä me tekisimmekään ilman sinua!" huudahti host-äiti etupenkiltä ja hymyili minulle. Muukin perhe myhäili autossa myöntymisen merkiksi. Tajusin pian tuon iloisen hetken jälkeen, että minun aikani palata Suomeen koittaisi oikeastaan hyvinkin pian. Vaihtovuottahani on jäljellä enää reilu kuukausi.

Vuosi ulkomailla on ollut tähän mennessä elämäni opettavaisin ja hauskein, mutta myös rankin ja vaihtelevin ajanjakso. Olen kiivennyt korkeille vuorille, sekä kompuroinut maanalaisissa, pimeissä luolissa. (Sekä kirjaimellisesti että kuvainnollisesti.) Vaihtovuoteni on myös parantunut saksan kielen taitoani merkittävästi ja saanut suomen kielen tuntumaan jopa hieman monimutkaiselta. Suomalaisille puhuessani olen kutsunut muun muassa säkkituoleja makuupusseiksi ja liikennevaloja värivalopylväiksi huomaamattani, että jokin ei mätsää.

Olen matkustanut näiden kymmenen kuukauden aikana toiseen maahan tietämättäni (ja kahdeksaan maahan tietoisesti), kaatunut pyörällä suurkaupungin keskustan pääkadulla, nähnyt ihmisten näkevän ensimmäistä kertaa lunta, toiminut kääntäjänä tanskalaiselle arkkitehdille, tanssinut enemmän kuin ikinä, sanonut hyvästit maailman toisella puolella asuville

ystävälle, tienannut 100 euroa sanomalla "jätte bra", oppinut pitämään elokuvista ja hevosista, ystäväystynyt 75-vuotiaan rouvan kanssa, nukkunut mitä omituisemmissa paikoissa sekä vastannut lähes kaikkeen myöntävästi.

"Jos ennen olin se, joka kätteli kun toinen halasi, niin nyt olen ehdottomasti se halaava osapuoli."

Vuosi muuttaa ihmistä ja vuosi ulkomailla vielä varmasti enemmän. Jos ennen olin se, joka kätteli kun toinen halasi, niin nyt olen ehdottomasti se halaava osapuoli. Muutenkin koen olevani nyt rohkeampi ja itsenäisempi, sekä ennakkoluuloton uusien ihmisiä ja asioita kohtaan. Minulla on nyt ystäviä ja tuttavuuksia yli viidestätoista eri maasta. Olen päässyt kuulemaan ja tutustumaan mitä uskomattomampiin ja mielenkiintoisempiin tarinoihin heidän elämästään ja kulttuureistaan. Vaihtovuoteni aikana myös nimeni vaihtui saksalaisten toimesta Juliesta *Jzulieksi*.

Kun leiri, oppitunti tai vaikka luontodokumentti loppuu, kysytään osanottajalta usein, mitä hän on oppinut. Tähän kysymykseen vastaisin osaltani kliseisesti; hetkessä on eletty. Vaihtovuoden aikana et voi huolehtia koko ajan toisessa maassa olevasta biologisesta perheestäsi, tai tietää uusimpia juonenkäänteitä parhaan kaverisi elämästä. Kaikkea ei myöskään tarvitse kokea kameran linssin läpi, vaan hetken voi omistaa vain itselleen ja muille paikalla oleville. Minulla on vaihtovuotta vielä reilu kuukausi jäljellä, ja aion ottaa siitä kaiken mahdollisen irti. Kun sitten joskus koittaa aika palata Suomeen, aion nauttia Suomi-elämästäni täysin siemauksin.

Elämä on tässä ja nyt.

Suomi mainittu – torilla tavataan!

Saksassa viettämieni kuukausien aikana on vastaan tullut monenlaista maapallon tallaajaa. Näiden erilaisten ihmisten kanssa olen käynyt monenlaisia keskusteluita liittyen muun muassa Suomeen ja suomen kieleen.

Kun muuttaa toiseen maahan, on luonnollista että ihmiset ovat kiinnostuneita siitä, mistä olet kotoisin. Tähän mennessä arvaukset omalla kohdallani ovat osuneet useimmiten Norjaan, Puolaan tai Ruotsiin. Kemian opettajani kysyi kuitenkin muutama viikko sitten keskustelumme lomassa, kuinka kauan minulla on ollut kemiaa koulussani Australiassa. Hymähdin huvittuneesti ja korjasin tulevani Suomesta. Opettaja näytti hämmentyneeltä, mikä on melko ymmärrettävää, jos hän on elänyt yli kolme kuukautta siinä luulossa, että olen kotoisin kengurujen ja auringonpaisteen luvatusista maista. Tämä harhaluulo saattaa selittää sen, miksi hän varmisteli minulta usein etten vain ollut kylmissäni luokkamme ikkunan ollessa auki.

”Suomihan on lähellä Intiaa!” Toinen mielenkiintoinen näkökulma kotimaastani löytyi saksan kielikurssilta. Uusi oppilas tunnillamme oli kotoisin Afrikasta, tarkemmin sanottuna Guineasta. Esittelin itseni miehelle ja kerroin tulevani Suomesta. Hän näytti yllättyneeltä ja sanoi etten näytä suomalaiselta. ”Suomihan on lähellä Intiaa!”

Suomen kieli on herättänyt monissa tuttavissani hilpeyttä ja kiinnostusta. Isäntäperheeni on kovan hien ja työn tuloksena oppinut laskemaan kuuteen, sanomaan hämähäkki sekä toivottamaan hyvää ruokahalua. Saksalaisille kavareilleni olen pitänyt vaatimustason hieman matalampana ja opettanut heidät tervehtimään ja hyvästelemään suomeksi. Siis sanomaan ”moi” ja ”moi moi”. Hampurissa vieraillessani minut ja ystäväni juoksi

kiinni kaksi juuri yliopistossa aloittanutta opiskelijaa. Heidän tehtäväkseen oli langennut kierrellä ympäri kaupunkia ja saada mahdollisimman monta erimaalaista kirosanaa äänitettyä. Koulun lehden puitteissa ollessamme jääköön Suomea edustamaan lähtenyt sana salaisuudeksi.

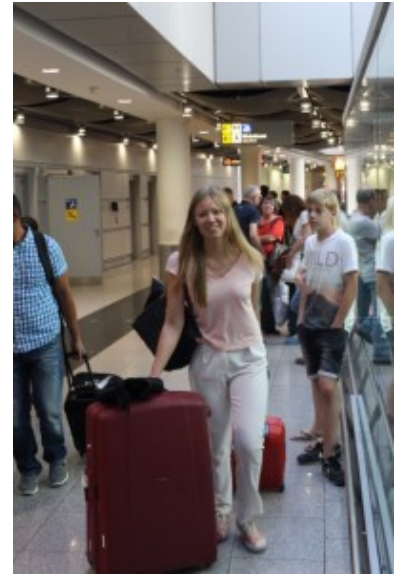
Omaksi yllätyksekseenikin olen tavannut täällä myös suomen kielen taitajia. Muutama päivä sitten tapasin host-isäni työtovereita, joista yksi innostui suuresti kuullessaan minun olevan Suomesta. Hän kertoi entisen puolisonsa olleen suomalainen, joten Suomessa oli tullut nuorempana vierailtua useampaankin otteeseen. Ensimmäinen hänen muistamansa sana tuli kysyttäessä kuin apteekin hyllyltä: kilju. Perinteikkään alkoholijuoman lisäksi muistissa olivat vielä poro, joulupukki, lumienkeli, salmari ja makkara. Rouvahan sulautuisi mainiosti leppoisan suomalaisen lauantai-illan viettoon vielä tänäkin päivänä.

Rouvahan sulautuisi mainiosti leppoisan suomalaisen lauantai-illan viettoon vielä tänäkin päivänä.

Toinen edistynyt suomen kielen taituri löytyi vaihtojärjestöni Rotaryn klubi-illalliselta. Hieman vanhempi herrasmies kertoi vierailleensa viime vuosisadalla Suomessa ja kysyneensä kahvin hintaa. Myyjä ei puhunut kuulema englantia, vaan toisteli vain sanoja yksi, kaksi ja diksi. Mies kertoi oppineensa tuolloin laskemaan suomeksi kolmeen. Totesin mielessäni että vanhan miehen hyvien muistojen säilyttämiseksi taidan jättää diksin korjaamatta. Voihan joku suomalainen vääntää kolmosesta diksin omalla murteellaan. Hammasraudat suussa. Ja suu täynnä ruokaa. Mutta kuitenkin.

Vaihtovuoden kummallisuuksia

Kohteessa. Vielä tietämättömänä mitä tuleman pitää

Aika kiittää täällä Itämeren toisella puolen hurjaa vauhtia ja vaihtovuotta on tullut vietettyä jo yli 80 päivää! Näiden päivien aikana kuva uudesta asuinmaasta on selkiytynyt ja alussa oudolta tuntuneet asiat hoituvat jo rutiinilla. Saksaa nyt hieman jo tuntevana voisin avata eroavaisuuksia sen ja kotimaamme välillä.

1. Ruoka ja juoma

Täällä syödään paljon leipää. Leipää on käytännössä tarjolla joka aterialla ja sunnuntaiaamun brunssilla ovat uunituoreet leipomosta haetut sämpylät pääroolissa. Ja niitä leipomoita on lähes joka kadunkulmassa! Voin sijasta leivän päälle levitetään useimmiten marmeladia, sulatejuustoa tai nutellaa. Olutta juodaan paljon, iltaruuan yhteydessä se on normaali ruokajuoma myös arkisin. Bratwurstreja syödään omassa perheessäni ainakin kerran viikossa.

2. Asuminen

Talot ovat täällä hyvin erinäköisiä kuin Suomessa. Useimmiten ne on rakennettu kivistä tai tiilistä. Vuokralaisen ottaminen suureen taloon on myös melko yleistä. Perinteisiä ja kauniita ristikkotaloja voi bongata lähes joka kaupungista.

Alussa kohtasin hieman vaikeuksia ikkunoiden kanssa. Ne voi avata kokonaan auki tai laittaa "auf kipp" asentoon, jolloin ikkuna on auki vain ylhäältä. Taistelustani ikkunan kahvan kanssa on joutunut kärsimään yksi kukkaruukku.

Das Fachwerkhaus
(ristikkotalo)

3. Koulu

Ensimmäisellä oppitunnillani Saksassa oppilaat pitivät pieniä puheenvuoroja luokan edessä. Kun ensimmäinen puhuja lopetti esityksensä, aloin vanhasta tottumuksesta taputtamaan. Muut oppilaat koputtivat rystysillä pulpetteihinsa, johon minäkin ymmärsin vaihtaa todella sutjakkaasti.

Koulujärjestelmä on täällä erilainen kuin Suomessa. Peruskoulu kestää neljä vuotta, jonka jälkeen oppilaiden tulee päättää viettävätkö he seuraavat kahdeksan kouluvuottansa lukiossa, yhtenäiskoulussa, reaalikoulussa vai kansalaiskoulussa.

Kouluni pihalla kuohuu koski

Koulussa aineiden haastavuus on melko samalla tasolla kuin Suomessa. Oppilaat eivät saa kuitenkaan vaikuttaa oppiaineisiinsa yhtä paljon kuin Suomessa, eikä aineita suoriteta kurseittain. Sama lukujärjestys pysyy siis koko lukuvuoden voimassa. Tunneilla on täällä enemmän keskustelua ja esityksiä, mutta tietotekniikkaa ei käytetä kovin paljon hyödyksi. Ruokatunnilla syödään eväitä, mennään kotiin tai ostetaan jotain pientä koulun kioskista. Maksullisen kouluruuan skippaavat lähes kaikki, sillä huhujen mukaan se ei ole kovin herkullista.

Vaihtarijoukkomme on valmis ottamaan selvää saksalaisesta elämästä

4. Ostokset

Jos sunnuntaina yllättää äkillinen tarve omenamehulle tai uudelle kenkäparille, ei asia hoidukkaan täällä samana

päivänä. Kaupat ovat siis sunnuntaisin suljettu, myös suurissa kaupungeissa. Hinnat ovat täällä yleisesti edullisempia kuin Suomessa. Useimmat ruokakaupat näyttävät sisältä erehdyttävästi Lidliltä.

5. Muuta

Spaghettieis

Kengät ovat Saksassa kova juttu ja varsinkin nuorison keskuudessa niihin panostetaan paljon. Jokaisella luokkalaisellani tuntuu olevan ainakin kolmet erilaiset Niket. Koulussa kaverin tullessa vastaan saksalaiset nuoret halaavat toisiaan. Pojatkin suorittavat vähintään jonkinlaisen kättelyn. Spagettia voi löytää täällä myös mitä omituisemmista paikoista: spagetti pizzan täytteenä on ihan normaali juttu ja spagettijäätelö on suosittu ja suussasulava herkku. Luonto täällä on todella vihreää ja puutarhoissa loistavat mitä erikoisemmat kasvit ja kukat. Televisio-sarjat on useimmiten dubattu saksaksi, sisällä käytetään kenkiä ja aamulla heräät mitä varmimmin kirkon kellojen *heleään kilkatukseen*.

Elämää Lippstadtissa ja Evans Headissa

Järki laajensi tänä kesänä reviiriään Järvenpään ja jopa koko Suomen ulkopuolelle – nimittäin Saksaan ja Australiaan asti. Viime vuoden toimittajat Julie Paukkunen ja Anniina Lantela ansaitsivat itselleen Järjen virallisten kirjeenvaihtajien tittelin lähtemällä vuodeksi vaihtoon suureen maailmaan. He tulevat raportoimaan vaihto-oppilasvuoden iloista, suruista ja kulttuurillisista eroista säännöllisesti koko vuoden ajan.

Moikka Järjen kirjeenvaihtaja! Missä olet vaihdossa ja miksi juuri siellä?

Julie: Hallo! Vietän parhaillaan vaihtovuottani Saksassa, vanhassa hansakaupungissa nimeltä Lippstadt. Saksa valikoitui kohteekseni sen ainutlaatuisen kulttuurin ja hyödyllisen kielen takia. Myös aikaisemmat vierailuni ja isoveljen positiiviset kokemukset Saksa-vaihtarina olosta saivat minut vakuuttuneiksi maan annista.

”Kuka nyt ei haluaisi asua jatkuvassa kesässä, mennä surffaamaan koulun jälkeen ja rakastua pitkätukkaisiin poikiin?”

Anniina: Hei! Olen vaihdossa Evans Headissa Australian länsirannikolla. Valitsin Australian kohdemaakseni siksi, että muuten tänne ei varmaan tulisi lähdettyä pitkän välimatkan takia. Australiaan muuttaminen on myös ollut pitkään haaveenani, sillä kuka nyt ei haluaisi asua jatkuvassa kesässä, mennä surffaamaan koulun jälkeen ja rakastua pitkätukkaisiin poikiin?

Millaisia tunteita koit ennen lähtöä?

Julie: Ennen lähtöä olin todella innostunut ja malttamaton aloittamaan vaihtovuoteni. Viimeinen kuukausi Suomessa kului paikasta toiseen juostessa ja kavereita nähdessä, joten aikaa

jännittämiselle ei juurikaan löytynyt. Lähdön koittaessa fiilikseni olivat edelleen innostuneet, joskin luonnollisesti myös hieman haikeat perheelle ja ystäville hyvästejä jättäessä. Lentokoneessa en lakannut hymyilemästä, kun tajusin minne olinkaan vihdoinkin matkalla.

Anniina: Lähtöni Australiaan tuli aika yllättäen, koska sain peruutuspaikan. Olin todella innoissani! Viimeiset viikot vietin perheen kanssa lomaillessa ja kavereita hyvästellen. Vähän ehkä pelotti se, unohtavako he minut kokonaan tulevan vuoden aikana, mutta toisaalta juuri heidän kannustamana uskalsin lähteä vaihtoon. Lähtöpäivänä itketti kamalasti, koska jouduin jättämään kaikki rakkaat Suomeen, mutta toisaalta olin ihan älyttömän innoissani.

Lippu lähti tietenkin mukaan. Kuva: Julie Paukkunen

Mitä odotuksia tai ennakkoluuloja sinulla oli kohdemaatasi kohtaan?

Julie: Erityisiä odotuksia Saksaa kohtaan minulla ei juuri ollut. Yleisesti vaihtovuodeltani odotin uusia ystäviä, kokemuksia ja kielitaitoa. Olin kuitenkin vakuuttunut että vuodestani tulisi unohtumaton, missä tahansa päin maailmaa sen tulisinkaan viettämään. Saksaa miettiessä mieleeni tulivat ensimmäiseksi varmaankin bratwurstit, olut, jalkapallo, ristikkotalot ja useat automerkit.

Anniina: Perusoletukseni Australiasta oli se, että kaikki harrastavat surffausta ja asuvat rannalla, ihmiset ovat mukavia ja että joka puskassa on tappava käärme tai hämähäkki. No, jotkin näistä oletuksista osoittautuivat vääriksi! Tytöt eivät surffaa juuri ollenkaan, mutta lähes kaikki pojat kyllä. Suurin osa paikallisista (jotka todella ovat mukavia) asuu noin tunnin ajomatkan päässä rannasta. Ja olen nähnyt täällä vain yhden käärmen ja hämähäkin, joten pelkoni osoittautuivat turhiksi. Täällä on todella "laid-back" meno.

Kerro isäntäperheestäsi ja koulustasi. Oletko saanut uusia kavereita?

Julie: Asun vaihtovuoteni aikana kahdessa eri perheessä. Nykyisessä perheessäni on äidin ja isän lisäksi 17-vuotias tyttö, joka suoritti oman vaihtovuotensa pari vuotta sitten Perussa. Minun lisäkseni perheessämme asuu myös toinen vaihtopöytä, joka on kotoisin Kaliforniasta. Koulua käyn vajaan kilometrin päässä kodistani, Europaschule Ostendorf Gymnasiumissa. Hieman alle tuhannen oppilaan koulussamme on ikäskaalakin melko kattava, nuorimmat oppilaat ovat 9-vuotiaita ja vanhimmat kaksikymmenkesäisiä.

"Puhun kavereideni kanssa vain saksaa!"

Kavereita olen saanut paljon ja olen ollut positiivisesti yllättynyt kaikkien avoimuudesta ja kiinnostuksesta minua kohtaan. Puhun kavereideni kanssa vain saksaa!

Anniina: Evans Head on pieni rauhallinen rantakaupunki, jossa on noin 5000 asukasta. Isäntäperheeni, johon kuuluvat äiti, isä ja 19-vuotias isosisko, on mahtava. Asumme käytännössä rannalla, koska sinne kävelee vain pari minuuttia ja öisin aallot humisevat niin lujaa, etten meinaa saada unta. Evans Head River School puolestaan on noin 600 oppilaan koulu, jossa opiskelen lakioppia, draamaa ja liikuntatieteitä. Oppiaineissa aussit ovat meitä suomalaisia vähän jäljessä, mutta se ei haittaa – saan ottaa rennosti, kun asiat ovat tuttuja.

Olen saanut monia uusia kavereita, mistä olen todella onnellinen! Oman vuosiluokkani tytöt ovat hyviä ystäviäni. Vietämme joka viikonloppu aikaa rannalla, kahvilla, leffassa tai juhlimassa. Host-siskostani on myös tullut minulle tärkeä, sillä sain vihdoin aina toivomani isosiskon.

Evans Headin maisemia. Kuva: Anniina Lantela

Miten olet sopeutunut vieraaseen maahan? Miltä nyt tuntuu?

Julie: Kaiken kaikkiaan olen sopeutunut uuteen elämäni todella nopeasti ja vaivattomasti. Viihdyn täällä loistavasti ja tunnen olevani kotona. Tällä hetkellä on tosin hieman nälkä, joten taidan mennä laittamaan makkarat grilliin. Tschüss!

Anniina: Olen sopeutunut niin hyvin, että välillä mietin, synnyinkö ihan väärään maahan. Totta kai minulla on ikävä perhettä ja kavereita Suomessa, mutta kertaakaan ei ole tehnyt mieli lähteä kotiin. Joskus kaipaen terveellistä ruokaa Suomesta, kuten ruisleipää ja kalakeittoa – pakko myöntää, että en ole koskaan syönyt niin paljon ranskalaisia koko elämäni aikana kuin täällä olen kahdessa kuukaudessa. Mutta fiilikset ovat edelleen loistavat, ja se tuskin tulee muuttumaan koko vuoden aikana. Täällä alkaa kohta kesä, joten hajotkaa te siellä pakkaseen!